

Informatie

Bestuurlijke afspraak VWS, VNG, Jeugdzorg Nederland, VGN, Driestroom en Gezinshuis.com Gezinshuizen en de overgang naar volwassenheid

Vanaf 1 februari 2020 gaat de bestuurlijke afspraak tussen de VNG, Jeugdzorg Nederland, VGN, Driestroom en Gezinshuis.com en het Rijk (VWS) van kracht, die regelt dat jongeren in gezinshuizen voortaan standaard tot 21 jaar in een gezinshuis kunnen verblijven: gemeenten zorgen er voor dat jeugdhulp in een gezinshuis doorloopt, ook nadat een jongere (verblijvend in een gezinshuis) 18^e jaar is geworden, tenzij:

- de jongere heeft aangegeven geen gebruik meer te willen maken van zijn/haar plek in het gezinshuis;
- en/of de gezinshuisouder(s) niet instemmen;
- en/of voor alle partijen duidelijk is dat de jongere andere passende hulp nodig heeft en die ook beschikbaar is;
- en/of de jongere voldoet aan de toegangscriteria van de wet langdurige zorg (Wlz).

Er wordt afgestapt van het huidige “nee tenzij systeem”, waarbij moet worden aangetoond dat jeugdhulp in een gezinshuis vanaf het 18^e jaar noodzakelijk is en er wordt overgestapt op een “ja tenzij systeem”. Gemeenten zullen hier uitvoering aan geven door vanaf 1 februari 2020 het verblijf in gezinshuizen standaard tot 21 jaar door te laten lopen. Dit geldt zowel voor bestaande trajecten als voor nieuwe trajecten.

Verblijf in een gezinshuis als vorm van *verlengde* jeugdhulp, zoals beschreven in de Jeugdwet, blijft mogelijk vanaf 21 jaar tot 23 jaar.

Maatwerk

Het moment waarop jongeren toe zijn aan zelfstandigheid of een andere woonvoorziening verschilt. Bij sommigen is dat op 18, bij andere op 19 of 20-jarige leeftijd of nog later. Dit vraagt dus om maatwerk en flexibiliteit. Belangrijk hierbij is om al vroegtijdig te werken aan het leven na het gezinshuis. Er moet perspectief zijn of gecreëerd worden op gebied van wonen, werk of onderwijs, inkomen, zorg en ondersteuning. Voordat de jongere 18 jaar wordt, wordt in gesprek tussen in ieder geval gemeente, jongere, gezinshuisouder(s) en, indien betrokken, de behandelverantwoordelijke, vastgesteld wat er voor de jongere nodig is, in de weg naar zelfstandigheid.

Doelgroep

De jongeren die in een gezinshuis wonen en naar verwachting baat zullen hebben bij de bestuurlijke afspraak vallen grofweg in twee groepen te onderscheiden:

-De groep jongeren met perspectief op zelfstandig wonen. Een langer verblijf in het gezinshuis, waar een vertrouwensband met de gezinshuisouders is opgebouwd, biedt de benodigde stabiliteit en veiligheid voor de jongere om toe te groeien naar zelfstandigheid.

-De groep jongeren waarvan op achttienjarige leeftijd nog niet in te schatten is wat een realistisch toekomstperspectief is. Bij deze jongeren en gezinshuisouders is er dan ook grote behoefte om de gezinshuisplek na de 18de verjaardag te kunnen continueren, om in deze tijd te onderzoeken welk perspectief het best aansluit bij de mogelijkheden en wensen van de jongere.

De extra tijd binnen het gezinshuis draagt bij aan de basisveiligheid van een jongvolwassene. Dit kan bovendien het toekomstperspectief (ten goede) veranderen. Het verblijf in het gezinshuis wordt gecontinueerd zolang als nodig is, om te bepalen of een jongere zelfstandig kan wonen, of dat een andere woonvorm passender is (bijv. begeleid of beschermd wonen).

Scenario's

Er kunnen zich verschillende scenario's voordoen, afhankelijk van het moment waarop de jongere die in het gezinshuis verblijft 18 jaar wordt. Hieronder wordt ingegaan op die verschillende scenario's.

- *Jongeren (<18) die na 1 februari 2020 in een gezinshuis komen*
Voor jongeren die na 1 februari 2020 in een gezinshuis terecht komen, zorgen gemeenten standaard dat jeugdhulp in een gezinshuis tot 21 jaar wordt ingezet. Vanaf de leeftijd van 21 jaar gelden de bepalingen uit de Jeugdwet rond verlengde jeugdhulp. De jongere kan na het bereiken van de 18-jarige leeftijd zelf te allen tijde besluiten om jeugdhulp in een gezinshuis te beëindigen.
- *Jongeren (<18) die al in een gezinshuistraject zitten en na 1 februari 2020 18 jaar worden*
Ook voor jongeren die al in een gezinshuistraject zitten en die na 1 februari 2020 18 jaar worden zorgt de gemeente standaard dat jeugdhulp in een gezinshuis tot 21 jaar wordt ingezet. Vanaf de leeftijd van 21 jaar gelden de bepalingen uit de Jeugdwet rond verlengde jeugdhulp. De jongere kan na het bereiken van de 18-jarige leeftijd zelf te allen tijde besluiten om jeugdhulp in een gezinshuis te beëindigen. Jongeren van 16 jaar en ouder en hun gezinshuisouders worden door de aanbieders van jeugdhulp in gezinshuizen actief geïnformeerd over het standaard inzetten van jeugdhulp in een gezinshuis tot 21 jaar vanaf 1 februari 2020

- *Jongeren (>18) die voor 1 februari 2020 jeugdhulp in een gezinshuis als vorm van verlengde jeugdhulp ontvangen, zoals beschreven in de Jeugdwet*
Voor jongeren die op 1 februari 2020 ouder zijn dan 18 en nog van jeugdhulp in een gezinshuis gebruik maken als vorm van verlengde jeugdhulp geldt dat de gemeente dit traject tot 21 jaar voortzet. Deze jongeren worden door de aanbieders van jeugdhulp in gezinshuizen actief geïnformeerd over het standaard inzetten van jeugdhulp in een gezinshuis tot 21 jaar vanaf 1 februari 2020. Vanaf de leeftijd van 21 jaar gelden de bepalingen uit de Jeugdwet rond verlengde jeugdhulp.
- *Jongeren die voor 1 februari 2020 18 jaar zijn geworden en geen gebruik maken van verlengde jeugdhulp in een gezinshuis.*
Voor jongeren die vóór 1 februari 2020 18 jaar zijn geworden en geen gebruik meer maken van jeugdhulp in een gezinshuis geldt dat zij geen aanspraak kunnen maken op jeugdhulp in een gezinshuis tot 21 jaar op grond van deze bestuurlijke afspraak. De bestuurlijke afspraak gaat in per 1 februari 2020 en is niet met terugwerkende kracht van toepassing.
- *Jongeren die na hun 18e aanspraak willen maken op jeugdhulp in een gezinshuis en voor hun 18e geen jeugdhulp hebben ontvangen*
Eén van de wettelijke voorwaarden voor het inzetten van verlengde jeugdhulp is dat het jeugdhulptraject al voor het 18e jaar is gestart (artikel 1.1 Jeugdwet). De bestuurlijke afspraak maakt daar geen uitzondering op. Dit betekent niet dat een jongere van boven de 18, die nog niet eerder jeugdhulp heeft ontvangen en hulp en ondersteuning nodig heeft, geen beroep kan doen op hulp. Vanuit de Wmo kan deze hulp worden ingezet en daarnaast staat het gemeenten vrij om jeugdhulp boven de 18 jaar in te zetten ook al werd er voorheen geen jeugdhulp ingezet.
- *Jeugdhulp of zorg vanuit de Wet langdurige zorg?*
Verblijf in een gezinshuis kan ook bekostigd worden vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz) (ook voordat een jongere 18 wordt), maar alleen wanneer een jeugdige voldoet aan de toegangscriteria van de Wet langdurige zorg.